

dosarul nr. 2r-80/19

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (D. Gherasim)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz)

Î N C H E I E R E

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți”, reprezentată de Gordaș Igor, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rudenco Vitalie și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți” împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului,

împotriva încheierii din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți

c o n s t a t ă :

La 01 august 2018 Rudenco Vitalie și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului pentru consumul de energie termică și arenda suprafeței proprietate privată ocupată de țevile de tranzit.

Prin hotărârea din 01 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central acțiunea a fost respinsă.

La 02 noiembrie 2018 Rudenco Vitalie și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți”, reprezentată de Gordaș Igor, au depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel și apelanților li s-a acordat termen până la 12 decembrie 2018, pentru prezentarea cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului.

Prin încheierea din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

La 09 ianuarie 2019 Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți”, reprezentată de Gordaș Igor, a declarat recurs împotriva încheierii din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la data de 17 decembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc. Astfel, recursul, declarat la data de 09 ianuarie 2018, se consideră a fi depus în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 436 Cod de procedură civilă, recursul se depune de persoanele menționate în art. 430 Cod de procedură civilă, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 437 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1), lit. (b¹) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin.(1).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că la 09 ianuarie 2019 Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți”, reprezentată de Gordaș Igor, a declarat recurs împotriva încheierii din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, care este redactat într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acestuia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În contextul celor indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă, art. 16 din Codul de procedură penală și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii.

Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în baza Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat.

Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți”, reprezentată de Gordaș Igor împotriva încheierii din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiind redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 269-270, 426¹ alin. (1) lit. (b¹) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți”, reprezentată de Gordaș Igor împotriva încheierii din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rudenco Vitalie și Asociația

Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți” împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la obligarea încheierii acordului.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru